

Bruchus occidentalis – fröbagge som har bytt namn

GÖSTA GILLERFORS

Den fröbagge som vi här i Sverige har kallat *Bruchus luteicornis* Illiger skall numera heta *Bruchus occidentalis* Lukjanovitch et Ter-Minassian. Gulhornad fröbagge är väl inte så bra svenskt namn. Varför inte istället kalla den för öländsk fröbagge eftersom den är vanligast på Öland?

För några år sedan fick jag ett tjeckiskt exemplar av *Bruchus sibiricus*. När jag jämförde det med mina *luteicornis* såg jag ingen skillnad mellan dem. Men jag gjorde inget åt det då. I våras skickade Alan Dufberg sina *Bruchus*-exemplar till mig för bestämning och då granskade jag på nytt *sibiricus*-exemplaret och kom fram till att det måste vara samma art som mina *luteicornis*. På namnetiketten var det inte angivet att det rörde sig om subspecies *occidentalis*. Jag sände därför mina och Alans *luteicornis*-exemplar till den tyske bruchidspecialisten K. W. Anton i Emmendingen och fick tillbaka dem bestämda till *occidentalis*, 51 exemplar från olika lokaler.

B. occidentalis har tidigare ansetts som en underart till *sibiricus*. I en artikel i en ungersk tidskrift (2001) har Anton redovisat varför *occidentalis* inte skall betraktas som en underart till *sibiricus* utan som en egen god art, bl a på antennernas färg och form, olika behåring och den hanliga laterallobens form.

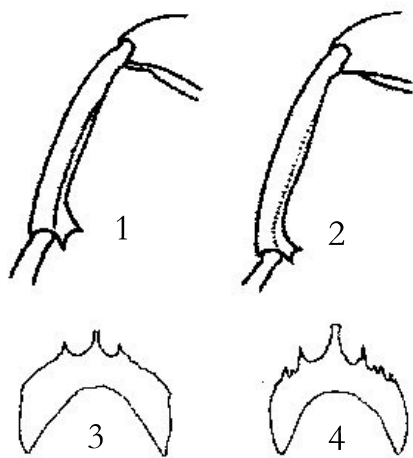

Fig. 1-2. Mellantibia hos hanen. 1: *B. luteicornis*, 2: *B. occidentalis*.
Fig. 3-4: Urosternit. 3: *B. luteicornis*, 4: *B. occidentalis*. (Efter Anton).

Litteratur

- Anton, K. W. 2001. Bemerkungen zur Faunistik und Taxonomie mitteleuropäischer Samenkäfer (Coleoptera: Bruchidae). – Folia Entomologica Hungarica Rovartani Közlemények. LXII. 43-49.
- Brandl, P. 1981. Familie: Bruchidae (Samenkäfer). In Freude, H., Harde, K. W., Lohse, G. A. (eds.). – Die Käfer Mitteleuropas Band 10. 7-21.
- Hansen, V. 1927. Biller. Bladbiller og Bönnebiller. (Chrysomelidae & Lariidae). – Danmarks Fauna VII.

Förf:s adress: Maskrosstigen 23, 432 36 VARBERG.

De yttre skillnaderna mellan *luteicornis* och *occidentalis* är inte så stora. Det är framförallt antennernas färg. Hanen hos *luteicornis* har helgula antenner som namnet antyder. Hos *occidentalis* är de fem första lederna gula och resten svarta. I undantagsfall kan även dessa leder vara gulaktiga. Honorna hos de båda arterna har fem gula rotleder. Båda arterna har ljusa mellanben, men formen av dessa är något olik (fig. 1–2). Storleken är i stort sett samma (1,8 – 2,7 mm). I die Käfer Mitteleuropas anges att halsskölden hos *occidentalis* skall ha en tvärgående insnörning vid framkanten. Denna karaktär är svår att se. Utseendet på den sk urosterniten är också olik (fig. 3–4).

I skalbaggs katalogen finns *sibiricus occidentalis* upptagen för Öland och Blekinge. Ölandsuppgiften grundar sig enligt Stig Lundberg på ett fynd av Bo Tjäder vid Stora Rör 1949 (det. Borowiec). Fyndet i Blekinge gjordes av Rickard Andersson 1989 i Hemsjö vid Mörrumsån. *Bruchus occidentalis* är annars en ganska vanlig art på Öland på *Vicia*-arter och enligt min mening finns det ingen anledning att rödlista den. Den är även uppgiven för östra Småland som *luteicornis*. Jag har exemplar från Drag 1988. Dessutom har jag tagit den på Gotland vid Östergarn, Sandvik 1996. För övrigt har arten stor utbredning i Europa och saknas i stort sett bara i den nordvästliga delen. Den förekommer även i Asien.

Invandringen till Öland har troligen skett för rätt länge sedan eftersom arten är så väletablerad på ön. Den är upptagen för Polen och det tänkbart att den även kan finnas i Baltikum och därför bör den ha kommit från dessa områden öster om Östersjön. Invandringen till Gotland är säkerligen av senare datum.

B. luteicornis har en mellaneuropeisk utbredning och frågan är om även denna art skulle kunna finnas här i Sverige sammanblandad med *occidentalis*. Alla exemplar av den typen är ju inte granskade så det gäller att se upp då de har ett så likartat utseende.

Alla *Bruchus*-arter är mycket lika. Arten t.b. är *B. brachialis*, en art som finns på den europeiska kontinenten. Även *Bruchus occidentalis* har helgula framben.